

Sygn. akt II AKzw 544/23

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Robert Pelewicz (del.)

Protokolant: Luiza Borończyk-Saczka

po rozpoznaniu w sprawie

K. P.

skazanego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k.

zażalenia wniesionego przez obrońcę skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 12 kwietnia 2023 roku, sygn. akt III Ko 145/23

w przedmiocie umorzenia należności sądowych

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

postanawia

1/ utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;

2/ zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 22 maja 2018 r., utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 kwietnia 2021 r., w sprawie sygn. akt II Aka 340/18, orzeczono wobec skazanego K. P., m.in. koszty sądowe w łącznej kwocie 30 8586,66 zł.

Wnioskiem z dnia 15 marca 2023 r. obrońca skazanego wniósł o ich umorzenie w całości lub części, uzasadniając to tym, że skazany uiścił wszelkie grzywny, obowiązek naprawienia szkody oraz znaczna część zasądzonych kosztów sądowych. Ze względów rodzinnych skazany nie jest dalej w stanie realizować zasądzonych kosztów.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Kielcach wniosku tego nie uwzględnił podnosząc, iż w chwili obecnej z uwagi na etap postępowania wykonawczego, brak jest podstaw do umorzenia kosztów sądowych zasądzonych prawomocnymi orzeczeniami sądów I i II instancji. Sąd Okręgowy nadto wskazał, że mimo odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności, to dysponuje on nadal znacznym majątkiem, który wystarczy na zaspokojenie pozostałych do zapłaty kosztów sądowych.

Od powyższego postanowienia zażalenie złożył obrońca skazanego, zarzucając orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych, mających wpływ na treść orzeczenia poprzez:

a) niewłaściwe, a w konsekwencji błędne przyjęcie, iż w niniejszym stanie faktycznym, nie można przyjąć, że sytuacja rodzinna i majątkowa skazanego jest trudna, podczas gdy jak wskazuje treść złożonego wniosku skazany już nie

posiada oszczędności pieniężnych, a wsparcie ze strony żony i rodziny z uwagi na zmianę sytuacji ekonomicznej w kraju - gwałtowny wzrost inflacji jest niewystarczające do całkowitej spłaty zobowiązań finansowych nałożonych na skazanego wyrokiem;

b) niewłaściwe, a w konsekwencji błędne przyjęcie, iż posiadanie ziemi rolnej i samochodu osobowego przeczy trudnej sytuacji majątkowej skazanego podczas gdy, skazany - K. P. jest właścicielem nieruchomości rolnej w udziale wynoszącym 1/2, a owa nieruchomość gruntowa jest obciążona hipoteką przymusową na rzecz Skarbu Państwa, a nieruchomość posiada status gruntu rolnego co dodatkowo utrudnienia jej sprzedaż w świetle ograniczonego kręgu nabywców takich nieruchomości - przepisami ustawy z dnia: 11.04.2003 r., o kształtowaniu ustroju rolnego, oraz trudnej sytuacji w rolnictwie wywołanej kryzysem na rynku zbóż, natomiast rzeczony samochód jest autem blisko 20-letnim a od momentu kędy skazany stawiał się w jednostce penitencjarnej do odbycia orzeczonej wobec niego kary pozbawienia wolności a więc blisko 2 lata temu jest autem nieużytkowanym i wymagającym wkładu finansowego by przywrócić go do pełnej sprawności.

W konkluzji zażalenia obrońca skazanego wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez umorzenie w całości lub w części kosztów sądowych skazanemu K. P..

Sąd Apelacyjny w Krakowie stwierdził, co następuje.

Zażalenie obrońcy skazanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Umorzenie należności sądowych (art. 206 § 2 k.k.w.) może nastąpić na podstawie art. 51 § 1 k.k.w. tylko w sytuacji, gdy skazany nie jest w stanie ich uiścić z przyczyn od siebie niezależnych oraz gdy wykonanie tego obowiązku w innej drodze, nie jest możliwe, względnie niecelowe. Przesłanką stwierdzenia niemożliwości i nierealności uiszczenia kosztów jest bezskuteczność egzekucji. Stąd też domaganie się umorzenia w całości należności, bez uprzedniego postępowania egzekucyjnego jest przedwczesne. Dopiero bowiem, po bezskutecznych czynnościach egzekucyjnych podjętych przez komornika i po stwierdzeniu przez niego niemożności ściągnięcia należności w drodze egzekucji, istnieje możliwość ich umorzenia. Tak więc możliwość taką sąd rozważa dopiero wówczas, gdy nie istnieje szansa przymusowego ściągnięcia należności oraz gdy nie byłoby możliwe wykonanie orzeczenia w tym zakresie w formach zastępczych (postanowienie SN z 24.03.2006., WZ 10/06, Legalis 113070). Ponadto wniosek o umorzenie należności sądowych zasługuje na uwzględnienie w sytuacji, gdy ewentualne wdrożenie postępowania egzekucyjnego nie gwarantuje rezultatu w postaci zaspokojenia należności Skarbu Państwa, a koszty egzekucji przerosłyby egzekwowaną należność (postanowienie SN z 20.03.2018., II KO 16/17, Legalis 1770273). Dlatego w realiach rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że aktualnie decyzja o umorzeniu należności sądowych byłaby przedwczesna, gdyż jeszcze nie podjęto żadnych czynności zmierzających do przymusowego wyegzekwowania tych zobowiązań.

Jednocześnie skarżący w żaden sposób nie wykazał, że sytuacja majątkowa skazanego stanowi „wyjątkowy” (w rozumieniu art. 51 § 1 k.k.w. w zw. z art. 206 § 2 k.k.w.) wypadek uzasadniający zastosowanie wobec niego tej instytucji, w szczególności nie przedstawił żadnych dowodów na potwierdzenie podnoszonych przez siebie argumentów. Zarzucając w zażaleniu Sądowi Okręgowemu błędy w ustaleniach faktycznych skarżący całkowicie pomija, że wskazywana w zażaleniu sytuacja majątkowa i rodzinna skazanego o ile uprawdopodobnia jego coraz trudniejszą sytuację finansową, o tyle nie daje podstaw do wnioskowania, aby uiszczenie pozostałej części kosztów sądowych w innej drodze było niemożliwe lub niecelowe. Przy czym ustawodawca nie określił przyczyn niemożności lub niecelowości wykonania kosztów sądowych w innej formie, co oznacza, że katalog ich jest otwarty, a ocena pozostaje w kompetencji sądu (por. W. Sych [w:] Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, red. T. Przesławski, LEX/el. 2023, teza 3 do art. 51). Ponadto warunkiem umorzenia kosztów sądowych, który nie został wprost wykazany w art. 51 § 1 k.k.w. w zw. z art. 206 § 2 k.k.w., a który musi zostać uwzględniony przez sąd rozważający ich umorzenie, jest stały i nieusuwalny charakter przyczyn nieuiszczenia przez skazanego kosztów sądowych oraz niemożliwości lub niecelowości wykonania należności w innej drodze. Przeszkody przejściowe pociągają za sobą potrzebę zastosowania innej formy, a gdy są długotrwałe, nawet zawieszenia postępowania wykonawczego, jednakże umorzenie kosztów sądowych może być zastosowane wyłącznie wówczas, gdy wszelkie inne instytucje nie pozwalają na ich uiszczenie.

Trafnie zauważył powyższą okoliczność Sąd Okręgowy, a obrońca skazanego we wniesionym zażaleniu argumentacji tej skutecznie nie podważył. Podniesiony przez niego zarzut błędu w ustaleniach faktycznych odnosi się bowiem do innej sfery, natomiast brak w pisemnych motywach środka odwoławczego merytorycznego rozwinięcia twierdzenia, że uiszczenie kosztów sądowych w innej drodze jest niemożliwe i również niecelowe, co nakazuje traktowanie powyższych deklaracji obrońcy skazanego jako niepopartego niczym wyłącznie subiektywnego przekonania. Nie mogło to doprowadzić do postulowanego przez autor zażalenia rezultatu. Uwzględniając powyższe, a tym samym stwierdzając trafność wydanego w tej sprawie przez Sąd pierwszej instancji orzeczenia, które znajduje podstawę w treści przepisu art. 51 § 1 k.k.w., postanowiono jak na wstępie.

W realiach przedmiotowej sprawy z materiałów zgromadzonych w aktach wykonawczych wynika, iż skazany faktycznie obecnie odbywa karę pozbawienia wolności, niemniej dysponuje znacznym majątkiem nieruchomości i ruchomym, co do którego częściowo uchylono zabezpieczenia majątkowe. Poza tym zabezpieczenie majątkowe dalej stosowane jest co do pojazdu BMW X5 oraz co do nieruchomości rolnych położonych w B. gm. C.. Obecnie do spłaty pozostaje kwota 8 513,43 zł kosztów sądowych i są one objęte ratami miesięcznymi. Słusznie skonstatował więc Sąd Okręgowy, że majątek skazanego z pewnością nie służy zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych skazanego i jego rodziny, ale także i wystarczy na zaspokojenie pozostałych do zapłaty należności sądowych. Dla pozytywnego rozstrzygnięcia wniosku o umorzenie kosztów sądowych nie ma także żadnego znaczenia to, iż skazany realizuje i realizował swoje powinności wynikające z prawomocnego orzeczenia. Taki sposób zachowania ma charakter standardowy i z tego tytułu nie można wyciągać wniosków o konieczności zwolnienia nawet częściowego z obciążeń finansowych skazanego. Poza tym należy podkreślić, iż zasądzone koszty sądowe zostały wcześniej poniesione przez Skarb Państwa, a wynikały z przestępczego zachowania skazanego, nie sposób zatem racjonalnie przyjmować, aby teraz miały Skarb Państwa trwale obciążyć.

Ze względu na sytuację finansową skazanego, w szczególności z uwagi na wysokość pozostałych mu do zapłaty kosztów sądowych, zwolniono go z obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak we wstępie.